2

DISPUTATIO INAUGURALIS MEDICO-CHIRURGICA

DE

ΟΣΧΕΟΚΗΛΗ

SIVE

HERNIA SCROTI.

QUAM

SUPREMO ADSISTENTE ARCHIATRO;

CONSENSU ET DECRETO

Ampliſſimi ac Gratioſiſſimi Ordinis Aſclepiadei in Incluta ac Celeberrima Academia Argentinenſi

PRO

Doctoralibus in Arte Medica Privilegiis & Honoribus ritè obtinendis,

SOLENNI MORE

Placidæ Philiatrorum ventilationi exhibet

SAMUEL STIEGLER,

ARGENTINENSIS.

Die *Aprilis* ANNO M. DC. LXXXI.

Loco horisq; ſolitis.

ARGENTORATI,

LITTERIS JOHANNIS WILHELMI TIDEMANNI.

INCLYTO

atq;

GRATIOSO

LIBERALIS LEGATI

OTTONIANI

DIRIBITORUM

COLLEGIO.

VIRIS

NOBILITATE GENERIS, MUNERUM AMPLITUDINE, CONSILIORUM GRAVITATE, REVERENDA DIGNITATE, JURISSCIENTIA, MEDENDI EXPERIENTIA, RERUM GERENDARUM PRUDENTIA, ET PRÆCLARIS IN PATRIAM MERITIS EXCELLENTISSIMIS.

DNN.

PATRONIS, GRATIOSIS, MECOENATIBUS SUMMIS, EVERGETIS ATQUE PROMOTORIBUS SUIS ÆTERNUM DEVENERANDIS.

Pro favoris & beneficiorum hactenus exhibitis teſſeris porro continuandis

HOC GRATITUDINIS MONUMENTUM PIO, OBSEQUIOSO ET OFFICIOSO ANIMO CONSECRO

SAMUEL STIEGLER, Argent.

VIRI

MAGNIFICI, DOMINI GRATIOSI, MECOENATES SUMMI.

QUemadmodum *ingenui eſt animi, cui plurimum debeas, eidem plurimum velle debere: ita quam prompte, quam perquiſite ad perſolvendum officium quisque feratur, unicuique eſt elaborandum. Equidem, tametſi ſucceſſu non peræque commodante, ſinguli ad gratias agendas accinguntur, ſuæ tamen cuique conſcientiæ calculo damnari hactenus, vel abſolvi ſufficit. Inauguralis hujus Diſputationis tenuitas labore ſuo tantopere freta non eſt, quantopere* VIRTUTEM VESTRAM, BENIGNITATEMQUE, *eminentibus exemplis conſpicuam, admiratur. Tendebat huc illius conatus omnis, ut quicquid in ea pro viribus ingenii diſponitur, non tam utilitati inſerviret, quam officii & conteſtandæ gratitudinis qualemcunque ſpeciem ſignaret.*

Liceat

Liceat inter hæc, præter alias GENEROSÆ *in publicum* BENEFICENTIÆ VESTRÆ *notas, quatenus repræſentandæ illius occaſio ſubnaſcitur, hoc ſolum* INDULGENTIÆ VESTRÆ *annumerare, quod pro* BENEFICIIS VESTRIS *gratias agere, quod per* VOS *non penitus ingratis eſſe licet. Suſcipite igitur* VIRI GRATIOSISSIMI ET PATRONI MAXIMI, *ſereno vultu, animi, meritis* VESTRIS *æternum dediti, levidenſe pignus, quod ipſum, dum ad* VOS *affectat viam, cætera quoque humanitatis* VESTRÆ *rationibus in tantum proviſa fore confidit, in quantum* BENIGNI *quique* MECOENATES *hujuscemodi pietatis profesſioni gratioſe ſuffragantur.*

I. N. D. N. I. C.

Caput I.

Genealogiam Ὀσχεοκήλης ſeu Herniæ Scroti nominalem rimatur.

NE ſpinoſam atque obſcuram propoſiti noſtri affectus Diſquiſitionem, illotis, quod ajunt manibus, aggrediamur, quædam de Onomatologia ſeu Nominis ratione, ex methodicæ tractationis lege præfanda ſunt. Quoad I. *Etymologiam*: Affectus noſter *à Græcis* Ὀσχεοκήλης, ſeu Herniæ Scroti nomine inſignitur, quod compoſitum eſt ex vocabulo ὄσχεον, ὄσχεος vel ὄσχη burſa, vulgò ſcrotum aut ſcortum; & κήλη, hernia, à verbo κηλέω noceo, quia eſt affectus maximè inferens nocumenta. Alii deducunt à verbo κηλαίνω, mulceo; verum ſatis inepte. Quid enim nomen hoc commune habeat cum illo ἐτύμῳ non video? niſi forſan κατ᾽ ἀντίφρασιν id velint ab illo verbo denominari, quod talis affectus mentem ægrotantis minime mulceat. *Latini Herniam Scroti* appellant, cujus vocabuli *Herniæ*, originem nonnulli *cum Valeſc. de Tarant. Philon. l.* 1. *c.* 8. deducunt ab hæreo, eò, quod fortiter patientibus adhæreat, quo ſeparationis difficultatem adhæſionisque tenacitatem monſtrari opinantur. *Scalig. in Catal.* nominis illius natales petit ab ἔρνος, ramus, forſan ideo, quod prolapſus inteſtinorum in Scrotum aliquo modo ramum repræſentet, unde & Ramicem affectum noſtrum nominat. *Cornel. Celſ.* quem Hippocratem Latinum vocant, Herniam dictam vult. l. 7. à duritie pellis, quæ fit poſt deſcenſum inteſtinorum in burſam. Hernium enim durum dicitur, tractum à *Sabinorum* lingua, qui Hernia ſaxum nominant; unde nonnulli Italiæ Populi Hernici, ab aſperitate loci appellati ſunt. Vid. *Matth. Martin. Lexic. Philolog.* Verum enimvero talis durities non in omni

'Οσχεοκήλη reperitur, ſed in ea ſolummodo, in qua inteſtina ſcyphalis induratis aut flatibus, quibus Hernioſi abundant, ita repleta ſunt, ut nullo amplius conamine reponi queant, ſicque ſaxi inſtar, in ſcroto permaneant. Alterum vocabulum *Scrotum* nimirum aut *Scortum*, ideo à Veneranda Antiquitate ſic appellatum eſt, quod ſacculi coriacei, quem Veteres ſcorteum dicebant, ſimilitudinem referat: Hinc ſcortei nummi qui fiebant ex corio; teſte *Archang. Picolhomin. Prælect.* 3. *Prælect. Anatom. Burſa* etiam vocatur à figura, quod burſæ inſtar corrugetur & complicetur. Vid. *Plazzon. de part. generat. l.* 1. *cap.* 7. Quoad II. *Homonymiam* 'Οσχεοκήλη *ceu compoſitum*, vi ipſius nominis ſumitur juxta nonnullos vel *Generaliter*, pro quacunque Hernia in oſcheo ſubſiſtente: hinc etiam ὑδροκήλη, κιρσοκήλη, φυσοκήλη, πνευματοκήλη, σαρκοκήλη, *&c.* ſunt 'Οσχεοκῆλαι. Alii vero magis *Specialiter* accipiunt pro ea ſaltem Herniæ ſpecie, quæ ex inteſtinorum vel omenti prolapſu in ſcrotũ oboritur. Vide ſis Sennert. in Praxi Malach. Geiger. Kelegraph. c. 1. &c. quorum ſententiæ nos quoque ſubſcribimus. Similiter 'Οσχεοκήλης *ſimplicia* variè ſumuntur ab Autoribus. Quibusdam enim ὄσχεον, ὄσχεος vel ὄσχη, burſa, nihil aliud eſt quam extima & communis teſticulorum tunica, ſimilis ſacculo coriaceo, mollis, rugoſa, ſutura media diſtincta, ex cuticula & cute conflata, pinguedinis expers, ut ſit amplior, & eo facilius extendi queat, quando teſticuli, (quæ corpora ſunt ovalia, ſubſtantia inſtar fritillæ fagopiraceæ, duabus tunicis propriis, *albuginea & vaginali*, donata, quarum hæc à muſculo cremaſtere fibras ſuſcipit carnoſas, ob quas tertiam tunicam rubicundam iis addiderunt Autores) ſemine turgent, aut ſunt inflati, aliove tumore conflictati. *Confer Venerabilem Senem noſtrum Melchiorem Sebizium jam* ἐν ἁγίοις *Spec. Medicinal. part.* 4. *ſect.* 9. *p.* 1428. *Thom. Bartholin. Anat. renovat. p. m.* 210. Alii vero per ὄσχεον non extimam ſolum teſticulorum tunicam rugoſam, (ſub qua nonnulli etiam tunicam δαρτὸν ex panniculo carnoſo enatam, fibriſque plurimis membraneis vaginali connatam comprehendunt) verum præter illam intelligunt & propria teſticulorum integumenta, quæ utrinque quemlibet teſtem involvunt, ſicque cum communi integumento unicum conſtituunt ſcrotum, etſi deinceps

inceps affectus p. n. in eo generantur, *Generali* vocabulo affectus τῆς ὄσχης appellantur, unde *Practici* tractaturi de Hernia omentali, inteſtinali, ventoſa, aquoſa, varicoſa, carnoſa, &c. etiam hunc titulum iis præfigunt, patiturque ſic ſcrotum morbos non ſolum in communi integumento, inflammationem nempe, excoriationem, gangrænam, pruritum &c, ſed & in propriis uti modo dictum; & hanc ſignificationē τῆς ὄσχης etiam nos retinemus, quam calculo noſtri Hippocratis Coi, qui (judicante *Roderico à Caſtr. Medic. Polit. c. 6.*) nobis inſtar mille Autorum eſſe debet, confirmamus, quando *lib. de intern. affect. ſect. 24. Edit. Lindan. §. 25.* Ita ſcribit: *ἢν δὲ τὸ οἴδημα καθεστήκῃ ἐν τῇ ὄσχῃ, καὶ τοῖσι μηροῖσι καὶ τῇσι κνήμῃσι, καταχᾶν χρὴ ὀξυτάτῳ μαχαιρίῳ πολλὰ πυκινά.* Rurſus *lib. Περὶ νούσων. ſect. 69. §. 15.* ubi hæc verba habet: *καὶ τὴν ὄσχην ἀποτύπτειν ἐπὴν πιμπρῆται:* quæ certe loca explicari nequeunt de tunica rugoſa τῆς ὄσχης. Alterum quoque nomen Κήλη, *Hernia*, in duplici ſignificatione apud Autores offenditur: I. *Generali*, ut apud Veteres, iisque omnem ſignificat tumorem, quacunque in parte conſtiterit, ſive in gutture, ſive in umbilico, ſive in ſcroto, ſive etiam in inguinibus: unde facta nomina, *βρογχοκήλη, ὀμφαλοκήλη, ὀσχεοκήλη, βουβωνοκήλη*, nimirum à partibus, quibus tumores iſti inſunt. II. In *Speciali*, uti hodie accipitur, non amplius pro quovis tumore, ſed tantum pro ramice ſive hernia; quam & nos fovemus. *Quoad* III. *Synonymiam*: Ὀσχεοκήλη aliter dicitur Ramex inteſtini, quamvis alii teſte *Galeno. Meth. Med. cap. 17.* Sarcocelen ramicem vocant: item Procidentia, Protuberantia, Enterocele, Eminentia. Barbaris Medicis Scriptoribus, Crepatura, Fiſſura, Sciſſura & Ruptura nominatur, quamvis non ſemper ruptum ſit peritonæum. Populares noſtri apto ſatis vocabulo vocant einen Außfall/Einfall deß Darms/Bruch/ Weid-Bruch (vom Eingeweid) oder Herniam teſticuli: aut ſatis verecundè einen Leibs-Schaden/ licet alii adhuc affectus hoc titulo inſigniantur. Si omentum prolabitur, einen Netz-Bruch.

Caput II.

Ὀσχεοκήλης Definitionem Realem proponit.

COgnito jam nomine, proximum eſt ipſa affectus noſtri penetralia ingredi, & ante omnia primo *Definitionem* brevi perſpicuitate in medium proferre, ut ex ea, quisnam affectus ſtatus, quæ conditio, omnibus innoteſcat, ne eâ omiſsâ Cimmeriis in tenebris palpemus, & cum cœcis de colore judicemus. Definimus affectum noſtrum hoc modo. *Ὀσχεοκήλη ſeu Hernia Scroti, eſt tumor præter naturam, ab inteſtinis, omento, vel utriusque ſimul in ὄσχεον prolapſis, ob peritonæi, aut muſculorum abdominis obliquè deſcendentium & transverſorum ἀπονευρώσεων, ruptionem, vel relaxationem exortus, actionum læſionem inferens. Genus* conſtituimus Tumorem p. n. ut ſtatim pateſiat affectum noſtrum morbum eſſe, quia res p. n. ſicque excludere tumores naturales, e. gr. graviditatem in mulieribus, elevationem item mammarum lactantium à copia lactis in inſignem magnitudinem; tales quippe tumores lege naturæ fiunt, actionesque minimè lædunt, niſi forſan modum enormiter excedant. Quum vero Tumorem varie ab Autoribus definiri videamus, dum eum alii per morbum in magnitudine aucta definiunt, uti *Galen. l.* 13. *Meth. Med. c.* 1. alii vero per eminentiam magnam, ut *Avicenn. l.* 1. *fen.* 2. *doctr.* 1. *c.* 5. aut per affectum p. n. ex triplici morborum genere, intemperie ſcil. mala compoſitione & continui ſolutione compoſitum atque connexum, ut *Paræus l.* 6. *ca.p* 1. *&c.* non abs re fore arbitramur, ſi mentem noſtram hic clarius explicemus, quidq; per tumorem hic velimus, indicemus. Dicimus autem Tumorem eſſe affectum. p. n. à corpore aliquo oſcheum attollente, & actiones illius lædente excitatum, magis vel minus pro ratione quantitatis aut qualitatis illius. Qualis autem morbus dicendus ſit Ὀσχεοκήλη, jam videbimus. Qui ſcrotum juxta intumeſcentiam præternaturalem conſiderant, pro Morbo Organico *compoſitionis in magnitudine aucta habent.* Vide *Clariſſ. Hieron*

ron. Pulverin. Art. Med. c. 100. item Duncan. Liddel. Art. Med. l. 3. cap. 14. &c. Qui ad inteſtina aut omentum dislocatum reſpiciunt, ad morbos *in ſitu* reducunt. Confer *Joan. Riolan. de morb. inteſtin. p. m. 218. Winckelman. Tab. 2. ad Inſtit. Sennert. &c.* Nos, ſalvo interim aliter ſentientium judicio, Ὀσχεοκήλην noſtram etiam morbis *ſolutionis continui* annumerari poſſe exiſtimamus, quia in Hernia hac peritonæi proceſſus tunicæ, ut & abdominis muſculorum obliquorum & tranſverſalium nervoſæ appendices, ubi dictus proceſſus conſiſtit, ab omento, aut inteſtinis protuberantibus, vel rumpuntur, vel dilatantur, ſicque partes, quæ debebant eſſe conjunctæ & contiguæ, ſeparantur à ſe invicem, nunc magis nunc minus, pro quantitate & qualitate rei contentæ, quæ hanc disjunctionem cauſatur. Vide *Excellentiſſimum atque Experientiſſimum Virum Dn. Johannem Albertum Sebizium, Med. D. Prof. P. Decanum Spectatiſſimum, nec non Reipublicæ Patriæ Archiatr. Celeberrimum, Patronum, Præceptorem atque Promotorem omni obſervantiæ cultu ſuſpiciendum, in Diſputatione habitâ Argentorati Ann. 1669. de Tumor. p. n. Quæſt. 33. &c.* Cum vero alii adhuc tumores. p. n. in corpore noſtro reperiantur, qui etiam ob analogiam, quam cum affectu noſtro habent, Κῆλαι appellantur, aut easdem primo intuitu repræſentent, ad Subjectum determinandum in Definitione poſuimus *Herniam ipſius Scroti.* In *Collo* enim ſi talis tumor apparet, dicitur βρογχοκήλη, Struma, Hernia gutturis, ein Kropff / quæ apud eos morbus endemius eſt, qui Styriam, Carinthiam, Tyrolenſem Comitatum, montesque Alpinos inhabitant, propter nivalium aquarum potum, argenti vivi minera imprægnatarum. Vide *Joann. Lang. Epiſt. Med. l. 1. Epiſt. 43.* Quando in *Ventriculo* tumor oboritur, vocatur *Hernia ventriculi*, ut apud *Hildan. Tom. 1. p. 539. In Umbilico*, ſi animadvertitur, appellatur ὀμφαλοκήλη, Hernia umbilicalis, Nabel-Bruch / quæ mulieribus ventricoſis, dum adhuc uterum geſtant, aut dum pariunt, frequens eſt. Miræ magnitudinis talis Herniæ annotavit exemplum *Felix. Plater. l. 3. Obſ. p. m. 759.* Rurſus pro ratione materiæ contentæ eſt vel Ὑδρόμφαλος, quæ hydropicis familiaris. Vide *Hildan. cent. 1. Obſ. 47.* vel *Pnevmatomphalos*, vel denique *Hæmatomphalos*, qualem vide *Coiter. l. obſ. Anatom. &*

Chirurg.

Chirurg. in virgine quadam 35. annorum mortua ſecta. In *Inguinibus*, ſi tumor apparet, nominatur, vel βουβωνοκήλη, *Hernia inguinalis* Leiſten-Bruch/ Schlier-Bruch/ vel Bubo ſimplex, qualem deſcribit *Timæus* Guldenklee. *l. 6. de morb. part. extern. caſ.* 5. vel ſimpliciter glandularum tumor, die Wachsknollen/ qui pueris ſæpius accidunt, vel Bubo gallicus, ein Schlier. Hinc peſſime Barbitonſor ille apud *Marchet. in obſ. Chirurg.* 55. in homine tenuioris fortunæ Bubonocelen, venereum bubonem credens, ſectione annuente ægro curare volebat, qua perpetrata, protuberantibus fæcibus in lipothymam incidit æger; quem tamen brevi temporis ſpatio Marchett. reſtituit. Denique non raro verus teſticulus in inguine latet naturaliter ad certum uſque tempus, Herniæque imminentis metum incutit. Non ita pridem (*inquit Doctiſſ. Riolan. de morb. inteſt. p. m.* 270.) vidi teſticulum, quem natura à prima conſtitutione in inguine collocarat, cujus deſcenſum procuravimus, cataplaſmate, ſemicupio emolliente. Confirmat hoc etiam *Kerckering. ſpicileg. anatom. obſ.* 13. exemplo cujuſdam gemmarum politoris filii. Stolide igitur Circumforanii & Ciniflones, item medicaſtræ Vetulæ, tales minime defectuoſos caſtrationi ſubjiciunt, vel medicamentis repellentibus, aut ligaturis dolorificis fruſtra fatigant, tanquam Hernia incompleta laborantes: Exempla vide apud *Malach. Geiger. Kelegraph. cap. 3. &c.* Quod autem præter proceſſuum peritonæi tunicas etiam obliquorum muſculorum abdominis ἀπονευρώσεις lædantur, clare demonſtrat. *Galen. l.* περὶ τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων. *c.* 16.

CAPUT. III.

Cauſas Ὀσχεοκήλης *producit.*

CUm Cauſarum cognitio Medico ſumme neceſſaria ſit, ut ſatis hoc demonſtrat elegantiſſimus. *Fernel. l. 1. c. 11. patholog. &c.* etiam nos ordine in Civitate Medica recepto, eas nunc proponemus. Sunt autem *Cauſæ* duplices, *Internæ* nimirum vel *Externæ*; quæ rurſus vel *Neceſſario*, vel *non neceſſario nos alterantes*. *Illæ* ſimiliter duplices, vel *Remotæ*, vel *Proximæ*. *Externæ*

tan

tum Neceſſario, tum non Neceſſario nos alterantes ſunt omnia ea, quæcunque in ſæpius dictorum proceſſuum peritonæi & nervoſarum abdominis obliquorum muſculorum appendicum disruptionem aut relaxationem ita conſpirant, ut levi deinceps accedente cauſa disruptio illa aut vel laxatio facillime inferatur, & ſic ſtatim inteſtini, omenti, vel utriusque ſimul deſcenſus in Scrotum inſequitur, & immediate ὀσχεοκήλην efficiant. Ad horum claſſem ab Autoribus referuntur percuſſio, lapſus ab alto, equitatio durior, haſtiludium, ſaltus phantaſticus, diuturnum natandi exercitium adverſus flumen, gravioris oneris geſtatio aut ſubita elevatio, ploratus nimius infantulorum, crurum divaricatio, retentio anhelitus, exercitia violenta, balneorum uſus frequens uti in nephriticis, quibus balnea aut inſeſſus ex anodynis & emollientibus parantur, quæ peritonæum mire lubrificant. Vid. *Hildan. cent. 6. Obſ. 69.* veneris nimium exercitium maxime ſuper repletione, vita ſedentaria, quæ varios humores frigidos cumulat, frigidumque temperamentum producit: potus item cereviſiæ nondum defœcatæ, auſtrina aëris conſtitutio, tubarum inflatio, vox ſtentorea, unde natum illud πολυθρύλλητον, tubicines atque cantores vel phthiſicos, vel cœcos, vel hernioſos fieri. Sternutatio etiam magna præprimis in compulentis, item fructus ὡραῖοι Symbolum ſuum huc conferunt. *Cauſæ Internæ Remotæ* ſunt viſcerum dyſcraſia aut nativa imbecillitas, mollities & teneritas peritonæi & inguinum: hinc pueri, ſi interdum, nimis quam par eſt flent, aut ſpiritum aliquo modo contineant, protinus hernioſi fiunt, & deinceps inteſtina delabentia, aut flatus intercluſi vix ſanabiles hernias pariunt. Innatæ humidioris complexionis exemplum adducit *Hieron. Capivacc. Conſil. 38.* de Illuſtri Barone. Hoc etiam præſtant omenti magnitudo aut longitudo, vel etiam alii morbi prægreſſi, ut tuſſis ferina, vomitus violentus in quadratis, cruciatus colici apud *Barthol. Cent. 6. Hiſt. 70.* diarrhœa: apud *Salmuth. cent. 1. obſ. 30.* excretio dura humoris pituitoſi, craſſi & viſcidi ut in ſtudioſo illo apud *Fabric. Hildan. cent. 6. obſ. 69. &c.* *Cauſa interna Proxima* Ὀσχεοκήλης eſt ipſa *Ruptio aut Relaxatio* proceſſuum peritonæi, aut muſculorum abdominis ἀπονευρώσεων. Quo vero magis

appa-

appareat, quomodo dictarum partium læſio fieri poſſit, quædam ex Anatomicis hic inſerenda ſunt. Circumtenditur inteſtinis omnibus *Peritonæum*, ἀπὸ τοῦ περιτείνεσθαι dictum, cui, veluti ſacco, omnia abdominis viſcera includuntur. Eſt membrana duplicata, mollis quidem & tenuis, attamen denſa ac valida, ad ſuſtinendum pondus incumbentium ſibi in erecto homine viſcerum, ſæpius etiam ſupra menſuram diſtentorum. *Proceſſus habet binos* oblongos, tanquam fiſtulas vel canales laxiores, in viris deſcendentes in ſcrotum per foramina tendinum muſculorum obliquorum & transverſorum, in quibus productionibus, vel didymis, uti vocarunt Veteres, vaſa ſeminaria deſcendunt & recurrunt, atque prope teſtes proceſſus hi magis explicant, fiuntque teſtium tunicæ. Hujus *exterior* tunica ſi dilatatur, & *interior* (quæ prior arctiſſimè adhæret, niſi juxta os pubis, ubi ſe jungitur) rumpitur, *Oſcheocele* fit, prout inteſtinum, vel omentum, vel utrumque illabitur. Ἀπονευρώσεις obliquorum & transverſorum abdominis muſculorum, ſunt extremitates excarnes eorundem incipientes ad lineam illam, quam *Spigelius Lineam ſemilunarem* appellat. Has muſculorum extremitates in viris utrinque peritonæi proceſſus ad teſtes excurrens, in mulieribus vero uteri ligamenta vermiformia, tranſeunt, eoque tranſitu nimis dilato, aut rupto, (uti ſuperius indicatum) ſi omnentum vel inteſtina in ſcrotum excidant, affectum noſtrum generant. Pervadit autem *Proceſſus* tendines non directe, ſed alternate, ita, ut incipiat à tendine oblique deſcendentis verſus ſpinam anticam oſſis Jlium, deinde digiti diſtantia perforatur tendo obliqui adſcendentis, poſtea juxta inguen pertunditur tendo transverſi. Ita autem perforati ſunt tendines ne præcipiti lapſu rueret inteſtinum aut omentum in ſcrotum: ſunt einem prius effringenda hæc foramina vel dilatanda. *Ruptionem* ceu Ὀσχεοκήλης *Cauſam proximam* non admittit. *Doctiſſimus aliâs & Experientiſſimus Chirurgus Fabric. Hilda Epiſt. ad Doring. ſi ait, diſrumpitur peritonæum, id ut circa foramina abdominis fiat, (quæ tamen productiones potius dicendæ) neceſſe eſt alioquin nunquam neque omentum neque inteſtina in ſcrotum deſcenderent: at rupto ea in parte peritonæo, fruſtra fieret in ſectione Herni*

ru

rum ligatura atque conſtrictio vaginæ, ſimul & abſciſſio teſticuli: peritonæum enim cum ſit corpus membranoſum, nonne diſrupto illo partes diſruptas ita retrahi ut amplius conjugi & ligari minime poſſint, exiſtimes? Deinde *peritonæum dilatari, non autem diſrumpi Autopſia Medica fidem facit. Aliquoties enim in Hernoſis poſt obitum præcipue in ſene (de quo Obſ. 65. Cent. 2.) qui inſigni Hernia Inteſtinali per multos annos laboraverat, ea qua fieri potuit diligentia locum affectum perluſtravi, nunquam tamen quicquam aliud præter dilationem peritonæi obſervare & reperire potui.* Verum huic *Hildani* objectioni reſpondemus diſtinguendo inter proceſſus peritonæi interioris tunicæ diſruptionem, & exterioris relaxationem. In omni Ὀσχεοκήλῃ interior tunica dicti proceſſus neceſſario diſrūpitur, exteriori duntaxat relaxata: hinc *Hieron. Capivacc. Prax. Conſil.* 49. *ſcribit: quare nunquam fit epiplocele, aut enterocele, niſi diſrupto peritonæo è regione foraminis, per quod vaſa ſub ipſo viam ſibi acquirunt in ſcrotum.* Vid. etiam Experientiſſimus *Paul. Barbett. cap. 7. Chirurg. p. m.* 27. Neque abſurdum eſt, hîc idem fieri poſſe, quod in *Anveriſmate.* Neque enim ἀνεύρισμα fit utràque arteriæ tunica rupta, ſed interna ſaltem patente, externa vero dilatata. Deinde *Hildani* Autopſiæ opponimus Autopſiam *Frideric. Hoffmanni Meth. Med. l. 2. c. 2.* qui ibidem de *Chriſtophoro Heidenio* Hernioſo mortuo refert, quod in corpore ipſius ad inſpectionem aperto obſervaverit prolapſum inteſtini ilei intorti in ſcrotum, cum dilatatione externæ tunicæ peritonæi & internæ ruptæ & dilaceratæ. Utique aliquid ponderis haberent rationes *Hildani* ſi in Ὀσχεοκήλῃ proceſſus peritonæi externa tunica ſimul diſrumperetur, aut etiam tunicæ, ubi teſticulum involvunt, dilacerarentur, quod quandoque fieri poſſe non negamus.

CAPUT IV.

De Ὀσχεοκήλης Differentiis.

PRæcipuæ *Differentiæ* noſtri affectus deſumuntur. I. *à quantitate continua ſeu magnitudine*, juxta quam Ὀσχεοκήλη eſt vel monſtroſæ magnitudinis, ut illa apud *Schenck. l. 4. obſ. fol.* 597.

B item

item *Jacob. à Meekren. append. obſ. Chirurg. c. 5.* Plane ſimili exemplo præterito anno bibliopœgus quidam in Noſocomio noſtro periit, qui Ὀσχεοκήλην modii magnitudinem referentem interque crura propendentem, paucis ante obitum horis Lithotomo ibidem monſtravit; Vel accedit ad magnitudinem capitis virilis: Vel ovi columbini, ut illa in *Colleg. N. C. ann. 4. obſ. 60. deſcripta*: Vel tam parva eſt, ut vix cognoſcatur etiamſi artificioſa conjectura inſtituatur. II. *à quantitate diſcreta ſeu multitudine*; cujus ratione alia eſt ſimplex, alia duplex, quæ nautis frequens. III. *à cauſis*: hinc alia agnoſcit cauſas violentas externas, alia vero internas. IV. *à ſubjecto*: alia conſiſtit in illa cavitate præternaturali, quæ ab omenti, vel inteſtinorum, validiori appulſu efformatur inter tunicam ἐλυτροειδῆ & ἐρυθρωειδῆ, pro ratione contentorum: alia occupat cavitatem. p. n. tunicæ ἐλυτροειδέος & δαρτοῦ. V. *à duratione*: nam alia eſt inveterata, ut Hernia illa vicennalis ſolo pondere moleſta, ex decubitu Ilei & Epiploi in ſcrotum apud *Theoph. Bonet. Anatom. Pract. l. 13. ſect. 29. obſ. 13.* alia recens. VI. *ab adjunctis*: alia enim exiſtit cum hydrope: Vid. *Petr. Foreſt. l. 29. obſ. 44.* alia cum vertigine & morbo gallico, ut apud *Faventin. conſ. 28.* alia cum omphalocele, hydrocele & ſarcocele: alia cum omenti, inteſtinorum, ut & vicinarum partium gangræna. VII. *à peculiari quadam proprietate*, juxta quam familiæ cuidam familiaris eſt, quemadmodum Hernia illa *Gentilitia apud Ballon. Epidem. p. 242.*

CAPUT V.

De Signis Diagnoſticis.

Cognoſcitur Ὀσχεοκήλη ex præſentia tumoris, item diſtentione proceſſuum peritonæi, doloris exaſperatione ad Lunæ mutationes, inteſtinorum vel omenti relapſu ad abdomen ægro reſupinato & quidem cum murmure. Tumor nunc major nunc minor apparet, imo aliquando prorſus evaneſcit, ſed minima corporis motione revertitur; & quamvis omentum aut inteſtina protuberent, attamen digitis abſque dolore in priorem ſedem reducuntur, niſi fæces aut flatus impediant,

quæ

quæ Herniæ dolorem augent, & ſubverſo ſtomacho vomitum biliosſum excitant. Inteſtinum delapſum aut ſtercora incluſa digitis interdum ſentiuntur: tumor clamore, ſatietate, vel pondere, creſcit, frigore contrahitur; ſcrotum eſt rotundum tactu lene, & ſi comprimitur, ad inguen revertitur, demiſſumque iterum cum quodam murmure devolvitur. *A ruptione*, malum ſi originem traxerit, inteſtina ſubito in ſcrotum deſcenderunt, & plerumque cauſa aliqua præceſſit externa: Sin verò *à relaxatione*, inteſtina aut omentum, ſenſim & ſenſim ad ſcroti fundum pervenerunt. Quando ex *inteſtinorum decubitu* Procidentia orta eſt, tum tumor non perpetuus erit, doloris aderit vehementia cum fæcum iuterclusione: quando vero *omentum* prolapſum malum hoc intulit, minor moles apparebit, percuſſus tumor ſonitum non edet, minor quoque moles aderit. Quia vero aliis adhuc tumoribus p. n. cavitates præternaturales Herniæ noſtræ occupari ſolitæ obnoxiæ ſint, non ſuperfluum erit, *Signa Diagnoſtica* jam recenſere. *Differt* itaque Ὀσχεοκήλη *à* Σαρκοκήλῃ Fleiſch-Bruch / Fleiſch-Carnöffel. I. *Ratione cauſæ efficientis*, quæ in Sarcole eſt ſanguis purior, ad teſtes & ſcrotum affluens, ſenſimque ex membranis vaſorum exſtillans, qui poſtea à natura nunquam otioſa ne putreſcat, in ſubſtantiam carni ſimilem mutatur. II. *Ratione formæ ſubſiſtendi*: Sarcocele namque eſt tumor durus, gravis & obſcurus, qui longiori tempore pedetentim increvit, ſine inguinis tumore affligente: plerumque cernitur in teſticulo dextro, quod natura ſanguinem per venam ejus ſeminalem à cava ortam commodiſſime ad teſtes depellat. III. *Modo curationis*, qui inſtituitur per. V S. lienis deobſtructiones, maſſæ ſanguineæ depurationem &c. quæ omnia longe aliter ſe habere in Ὀσχεοκήλῃ partim ex ſuperioribus conſtat, partim ex ſequentibus apparebit. *Diſcriminatur* etiam affectus noſter ab Ὑδροκήλῃ Waſſer-Bruch / Waſſer-Carnöffel / quod in hâc tumor perpetuus ſit, nec impulſus ad abdominis interiora redeat: præterea tumor mollior exiſtit, pulſatus reſonat, pondere levis, & appoſito lumine perſpicuus. *Diſtat* etiam à Κιρσοκήλῃ, Hernia varicoſa, Germanis Ader-Bruch / vel die knöblichten Krampff-Adern / viſu & tactu. *Viſu*, quia ὄσχεον ſi extenditur, lividum appa-

apparet: *Tactu*, quia venæ ſunt turgidæ & capreolorum more intortæ & conglomeratæ. *Differt* & à *Spermatocele* in hoc, quod vaſorum ſeminalium in ſcrotum delapſus, item eorundem tumor, dolor & durities obſervetur: Vidit enim *Hildanus* Bresbyterum quendam, cui vaſa ſpermatica veluti in lapidem induruerant. Rurſus *diſtat à Pneumatocele* Wind-Bruch, tumore ſcroti tenſivo, qui tamen non gravat, & flatus, ſi ſcrotum manibus prematur deprehenditur, deque loco in locum movetur. *Differt* deniq; ab *Hygrocele* ſeu *Hernia humorali* (quam alii ad apoſtemata ſcroti, vel teſticulorum rectius revocandam cenſent) tactu, rubedine, pulſatione, inflammatione & doloris incremento: tales enim tumores in ſcroto ſæpe obſervantur, maximè in ſolutionibus morborum Chronicorum: hinc *Foreſt. lib. 27. Obſ. 27.* de viro quodam nobili ſcribit, quod, cum ex febre diu decubuiſſet ad hecticam declinante, cumque menſe Octobri à ſe curatus fuiſſet, ſub finem menſis Novembris iterum in febrem inciderit, & poſtea in Hernia humoralem: Vid. & *River, in obſ. 3. Bened. Sylvat. cent. 3. conſ. 77. Bartholin. cent. Hiſt. anat. 64. &c.*

CAPUT VI.

De Signis Prognoſticis.

ANtequam ad ipſam Curationem pedem noſtrum promoveamus *Prognoſtica* quædam in medium proferemus, memores moniti *Coi* noſtri quod in *Prænot. ſect. 1. §. 6.* habet: *τὴν δὲ θεραπείην ἄριστα ἂν ποιοῖτο προειδὼς τὰ ἐσόμενα ἐκ τῶν παρεόντων.* Curatur autem Ὀσχεοκήλη vel facile, vel difficulter: vel nullo prorſus modo. *Facile* medelam ſuſcipit Procidentia puerorum, quia ipſorum humidum radicale adhuc inexhauſtum, nec humores tanta acrimonia ſcateant, ut glutinationem impedire poſſint. Facile etiam ſanantur Herniæ puerorum ex relaxatione à ſuperflua corporis humiditate, quia paulatim peritonæi proceſſus reſiccantur, aucto calore. Præterea bene ſperare licet de Procidentia recenti, ſi ſponte, vel levi manuum compreſſione, inteſtina vel omentum in abdomen reducan-

ducantur, ipſa natura in ſubſidium & vicariam operam quotidie ſuccreſcente. Facile item curatur Epiplocele, quia induratis fæcibus omentum non poteſt impleri quemadmodum inteſtina, neque etiam ita intorqueri. *Difficulter* Curationem admittunt Herniæ inveteratæ in ætate provectiori conſtitutis, (ſenibus) in quibus omnes alii morbi graves & fere incurabiles ſunt, propter caloris nativi & humidi radicalis diminutionem. Hinc cura perfecta non eſt tentanda, quam omnino fieri non poſſe arbitramur cum *Hildano*, quia membrana illa tenuis & nervoſa obſiccitatem naturalem non ita facile reuniri poſſit; ideoque Cura palliativa (ut in foro Medico loquimur) hoc eſt, quomodo præcavendum, ne malum ingraveſcat, ſicque graviora ſymptomata inſequantur, exercenda eſt. Difficulter ſanatur Ὀσχεοκήλη Caſtratione. *Caſtratores* enim dum timet, ne Curatione abſoluta ſuperſtes ſit Relaxatio, quam vocant Ober-Bruch/ violento tractu peritonæi proceſſum à partibus quibus adhæret, divellunt, unaque nervum à ſexta conjugatione, qui ad teſtem pergit, eandemque vim vaſis ſpermaticis inferunt, quibus ex rebus dolor excitatur ingens, convulſio, hæmorrhagia, inflammatio, putredo, ac denique mors ipſa: Difficulter Curatur quæ in ſiniſtro latere exorta eſt, tum quod ibi colon convolutum deſinit in rectum, tum quod multa inteſtina tenuia incumbunt, quæ ſi procumberent, facile intorquerentur, & convolvulum accelerarent. *Nullo prorſus modo* ſanantur Ὀσχεοκήλαι, quibus graviora ſupervenerunt ſymptomata, qualia ſunt cibi faſtidia, ſingultus, ſingultuoſæ febres, fæcum vomitus, partium inferiorum gangrænæ, virium dejectio: Etſi enim Herniotomi tunc rectiſſime ſecuerint, poſtridie tamen æger certiſſime morietur, ſicuti paſſim talia exempla ab Autoribus obſervata inveniuntur. Hernia ſcroti cum pertinaci inteſtinorum obſtructione ſemper eſt lethalis. Quando excreſcentia aliqua carnoſa, ſeu potius carnoſitas fungoſa, ſupra os pubis in meatus initio inteſtinum circa meatum involvens, membranisque vicinis firmiter adhærens, ruptoque peritonæo, ſanguinis aliorumque humorum affluxu increſcens deprehenditur, malum eſt incurabile; quia inteſtina minime reponi

poſſunt, uti notavit *Abel. Roſa. Epiſt. ad Hildan. cent. 6. obſ. 70.* Quando ὀσχεοκήλη in ſcroti fundo multum pinguedinis adnaſcitur, & inteſtinum vaginali tunicæ plurimarum fibrarum interventu firmiter annectit, ſemper incurabilis deprehenditur. Vid. *Regner. de Graaf. lib. de viror. organis. p. 20.* Herniæ Scroti in quibus inteſtina vi reponenda, incurabiles exiſtunt, recte *Scholiaſt. Hollerij. c. 62. p. 629.* quando ita ſcribit: *Experientia me docuit, paulo poſt mori, quibus inteſtina reponuntur vi.* Quando inteſtina repoſita in Hernioſis loco naturali manere nolunt, adhibito etiam ſubligaculo, ſignum eſt lethale. Confer. *Colleg. N. C. ann. 8. p. 71. obſ. 43. &c.* Quemadmodum vero in natura monſtra fiunt, ita etiam in noſtro hoc affectu laborantibus accidit, ut quandoque præter omnem expectationem ſolius Dei, humanæ vitæ authoris & propagatoris beneficio reconvaleſcant, quamvis omnia lethalia ſigna adſint, fiatque illud, quod apud Virgilium Japis Æneid. XII. de auxilio Dei exclamavit:

Non hæc humanis opibus, non arte magiſtra
Proveniunt, neque te Ænea mea dextra ſervat,
Major agit Deus, atque opera ad majora remittit.

Tale exemplum volunt eſſe illud Andreæ Ruck Gottlavienſis *Medici Colleg. N. C. an. 4. p. 67. obſ. 79. &c.*

CAPUT VII.

De Methodo Medendi.

AFfectus noſtri Curatio inſtituitur juxta indicationes, quæ à tribus *Indicantibus* deſumuntur, nimirum *à Morbo*, qui eſt Indicans Curatorium: *à Cauſa morbifica*, quæ Indicans Præſervatorium: *à Virtute*, quæ Indicantis Vitalis nomine venit. Morbus eſt ipſe tumor p. n. à partium decubitu in locum alienum, ſui θεράπειαν requirens, eò quod corpori diſpoſitionem, qua ex natura decreto carere debet, inducat. Cauſa morbifica eſt ruptio, vel relaxatio proceſſus peritonæi, ut & obliquorum & transverſorum abdominis muſculorum ἀπονευρώσεων, ſui προφύλαξιν poſtulans. Virtus, ſive vires ægrotantis ſui conſervationem, & ſi deperditæ fuerint, reſtaurationem

exoptant

exoptant. Abſolvitur itaque noſtri affectus Curatio inteſtinorum vel omenti in priſtinum locum repoſitione; repoſitorum intra abdomen conſervatione: vel Sectione, ſi nulla alia ratione poſſit tolli, quorum omnium materia ex Fonte Chirurgico, Pharmaceutico & Diæteticо deſumitur.

CAPUT IIX.

De Remediis ex Fonte Chirurgico petitis.

PRimum locum *Chirurgia* habet quæ varias mirasque præſtat operas, quarum primaria hoc in loco eſt omenti vel inteſtini dislocati *Repoſitio*, quæ hoc modo inſtituitur. Reſupinatur æger ſcamno pedibus in altum elevatis & parum dilatatis, coxis ſuperiori loco poſitis, quo contingit ſæpius ut partes prolapſæ ad priſtinam ſedem ſua ſponte redeant, hoc vero ſi non ſuccedat, leniter digitis aut ambabus manibus ſenſim ad natale ſolum urgeto, manibus prius oleo vel butyro non ſalito inunctis, præmiſſo tamen clyſtere. Quo vero magis cito, tuto & indolenter, hæc Repoſitio fiat, omnia vitentur flatulenta, & ſi flatus lapſum inteſtinum jam diſtendunt, (quos tumor levis, transparens, digiti percuſſu ſonans, ut Tympanites oſtendit) diſſipentur fotu ex decocto carminativo cum ſpongia, vel etiam clyſteribus carminativis. Neque enim verendum eſt, clyſmata facile in ſcrotum deſcendere & augere malum. Inteſtinum enim per tunicæ vaginalis foramen elapſum lubricum reddunt, & flatus, quibus Hernioſi abundant, educunt, quæ omnia in Ὀσχεοκήλῃ ſummopere deſiderantur. Quod ſi vero accidat ut ileum inteſtinum, vel quid aliud procidat & deſcendat in ſcrotum, & mora ibidem ac induratis fæcibus ita diſtendatur, ut difficulter reduci poſſit, clyſter acrior erit conficiendus: vel ex uſu erit, quod in iſta neceſſitate ſubinde utile factum ab Autoribus, ut ex ſtercore ovillo, dulci lacte incocto fotus adhibeatur, tum etiam idem cataplaſmatis in modum apponatur, reiiteretur que, ut poſtca blandis manibus contrectatum reducatur. Utiliter quo-

quoque balnea emollientia applicantur, quo natura irritata id, quod clyſmatibus emollitum eſt, facilius excludat. Ore præterea aſſumantur quæ alvum lubricam reddunt, uti brodiola carnium, pinguia Jura, butyrum, vel decoctum prunorum &c. Si vero hæc omnia fruſtra tententur, ut ne ſic quidem inteſtina reſtitui poſſint, nonnulli Autoritate *Paræi* ſuffulti, ſectionem ſuadent, & cultello ductû illum, per quem inteſtina elapſa ſunt, dilatant, ut commodius poſtea reponi posſint. Verum enimvero operatio iſta fruſtranea & periculi plena eſt, quiá in tali diuturna oppilatione elapſa in ſcrotum, inflammatione, gangræna, aut putredine jamjam corrupta ſunt, quæ omnem reſtitutionem reſpuunt; vel etiam quia inteſtina infarcta cultro inciſorio velociſſime occurrunt, & ſimul læduntur, quæ non facile agglutinantur deinceps. Porrigit deinde *Chirurgia* inteſtini aut omenti repoſiti *Conſervationem* per Perizomata, Decocta, ex ſiccantibus conſolidantibus & adſtringentibus parata, Unguenta & Emplaſtra, Cerata & alia. Conficiuntur autem *Perizomata, aliâs Bracheria*, Bruch Gebänder / modo ex ferreo ſcuto, modo excorio, quæ molliori lineo vel goſſipio infarciuntur, ut tumori Hernioſo impoſita, eum premendo intropellant, illicque ſubſiſtentia illius recurſum impediant. Profecto ſi ligatura hæc, maxime vero in ætate puerili legitimo tempore obſervatur, ſola Herniam conſolidare valet, quippe tunc temporis habent vim reſtaurativam vigentem, & in eis non difficulter fit talis conſolidatio. Vid. *Foreſt. p. m.* 610: Quamvis enim medicamenta ad Rupturas ab Autoribus valde commendata, uſu & Experientia approbata, per ſe bona ſint, magnumque in Herniarum curationibus uſum præſtent, tamen cum exiguo fructu applicantur, non adhibita decente ligatura, in qua cardinem totius Curationis conſiſtere arbitramur cum *Monarde*, qui teſtatur quendam *Cordubenſem* ſola quadam ligatura artificioſa nullis adhibitis braccis, nullis medicamentis, omnes Hernias feliciſſime percuraſſe. Et talis quidem ligatura erat etiam illius Chirurgi, cujus opera *Quercetanus* in Ramicum Curatione utebatur, & quicunque Hernioſus ea rite deligatus erat, violentiſſima quæque exercitia, tum equeſtria, tum athletica abs

que omn

que omni periculo ſubire poſſet, prout hoc etiam ſæpius in perſonis Illuſtribus alii viderunt. Hinc etiam *Regner. de Graaf. de organ. viror. p. 7.* de uſu Perizomatum ſcribit: quod nimirum eorum inventio teſticulorum extirpationem adeo familiarem ita aboleverit, ut nunc vix aliquem reperias qui ſolum panem hominum caſtratione lucretur, quæ tamen in univerſum vera non ſunt, norunt enim exercitati Herniotomi ſatis inde loculis ſuis proſpicere. Decocta, Unguenta adſtringentia, ut & Emplaſtra, capite 9. deſcribuntur. Verum quia ne hæc quidem ægrum ſemper poſſunt reſtituere, in memoriam revocandum eſt axioma illud Medicum, quod *Hippocrates ſect. 8. ſpur. aph. 6. habet:* ὁκόσα φάρμακα οὐκ ἰῆται, σίδηρος ἰῆται, ὅσα σίδηρος οὐκ ἰῆται, πῦρ ἰῆται, ὅσα δὲ πῦρ οὐκ ἰῆται, ταῦτα χρὴ νομίζειν ἀνίατα. Subminiſtrat itaque ultimo *Chirurgia* Κηλοτομίαν, *Medicamenta Cauſtica, & Aureum Punctum.* Ante Κηλοτομίαν corpus ægrotantis bene eſt repurgandum, & ſi morbo aliquo prius laboraverit, virium reſtauratio expectanda, ut ægrotus morbo par eſſe poſſit; deinde clara die maxime vernali ſectio inſtituitur, quamvis neceſſitas lege careat, interim tamen juxta *Celſ. l. 5. c. 26. opportuniſſimum curationi tempus vernum eſt, aut certe neque fervens, neque frigidum. Siquidem vulnera & nimius calor, & nimium frigus infeſtant, maxime tamen horum varietas, ideoque perniciosiſſimus autumnus eſt. Caſtratio* (imploratio prius Numine Divino, quia res periculi plena) plerumque ita inſtituitur. Collocatur æger ſupinus ita in ſcamno, vinculisque conſtringitur; aut adſtantium manibus (uti in puerulis) immobiliter detinetur, ut caput declivius ſit reliquo corpore, deinde ſi inteſtina adhuc Scrotum occupent reponuntur, tumorque omnis premendo abigitur; poſtmodum *Operator* miniſtro imperat, ut cutim in inguine juxta illius latitudinem apprehendat, quam novacula, aut cultello falciformi ſecundum longitudinem incidit eousque quo inindicem & medium immittere poſſit, quibus proceſſum partibus vicinis annexum ſeparat, ſeparatum cum teſticulo & vaſis ſeminalibus per vulnus inflictum extrahit, extractum vero juxta proceſſus principium, præfixo Retenaculo (Vor-

C ſchlag)

ſculas) ne inteſtina repoſita aut omentum relabantur, vinculo forti ex filo cannabino arctiſſime ligat, & ſi Procidentia effatu digna fuerit, ſupra vinculum proceſſum conſuit, & poſtea infra ligaturam forfice abſcindit, relictis vinculi extremitatibus extra corpus propendentibus, quæ utplurimum undecimo vel decimo tertio die ſponte decidunt: In vulnus inguinis immittit turundam ex albumine ovi bene conquaſſato, bolo armeno, ſtuppa cannabina, ſanguine dracon: aceto, oleo roſato &c. ne hæmorrhagia ſanguinis ex læſione venarum & arteriarum, aut inflammatio accedat, deinde ut in reliquis vulneribus procedit cum vulneris conſolidatione, in qua ſequentia obſervat. I. Primis diebus applicat *Suppurantia ex vitell. ovor. farin. tritic. lin. fœnugræc. croc. thur. gumm. ammoniac. bdell. terebinth. Ol. camomelin. lil. alb. &c.* II. Imponit *Detergentia ex mell. roſat. colat. reſin. terebinth. farin. hord. tritic. thur. myrrh.* Notandum vero eſt Digeſtiva & Digerentia ſimul miſceri poſſe, ita tamen ut illa in principio, hæc in fine præpolleant. Digeſtivis tamdiu utitur donec pus generatum conſpicit laudabile. III. adhibet *Sarcotica ex Radic. ſymphyt. ariſtoloch. terebinth. thur. maſtich ſarcocoll. myrrh. colophon. reſin. pin. laric. Ol. hyperic. oliv. Farin. fœnigr lupin. orob. fabar. Emplaſtr. de grat. Dei. divin. Fernel. de minio Vigen Cerat. de beton.* IV. admovet *Epulotica alias ſigillativa ex Radic biſtort. pentaphyll. ariſtoloch. rotund. ſymphyt. Herb. nummular. plantag perfoliat. Flor. roſ. balauſtior. Cortic. grantor. calic. gland. teſt. ovor Corall. Unguent. de lytharg. tut. pomphol. rubr. deſiccativ. Fernel. de ceruſſ. Emplaſtr. diapalm. gryſ. gumm. elem. ſacch. ſatur. &c.* Permulti reperiuntur, qui Κηλοτομίαν ex præſidiorum Chirurgicorum numero excludendam cenſent, has præcipue ob rationes: qui inciſione plures moriantur quam curentur: quod ſit nimi crudelis, imo maxime turpis, dum marem effœminet & generandi facultate privet: quia aliquando ſupervenit ſpasmu & convulſio, aliquando febris, ſubinde & fluxus ſanguini. Verum errant. Pro ſalute enim humana, qua nihil eſt charius vel jucundius, & redimenda vita nulla non remedioru gerera, vel etiam cum periculo tentanda, aggredienda & perficienda, ut prudenter perſæpe exclamavit *Galen. Meth. Me*

l. 1

l. 10. *c.* 10. *ubi* (inquit) *unica ſalutis via eſt, ea licet cum periculo periclitari, quam ægrum omni ſpe adempta, certo perire ſinere.* Sic & *Celſus. l.* 2. *c.* 10. *ſcribit, ſatius eſſe anceps experiri remedium quam nullum, ubi res ad deſperationem inclinat: dubiam quippe ſpem, certa deſperatione potiorem eſſe.* Verum quidem optimam ſemper curandi rationem Medicum eligere debere. Optimam autem cenſet *Galen. l.* 14. *meth. med. c.* 13. quæ fit βραχέως, cito, ἀσφαλῶς tuto, καὶ ἡδέως, ἢ ἀλύπως jucunde aut ſine moleſtia. Aſt quia quædam ſunt operationes medicinales & chirurgicæ, quæ cito Tuto & Jucundè peragi nequeunt, & tamen neceſſariæ ſunt, ut morbus auferatur, licet eas exercere, nam juxta *Hippocrat. ſect.* 1. *aphor.* 6. ἐς δὲ τὰ ἔσχατα νοσήματα, αἱ ἔσχαται θεραπεῖαι ἐς ἀκριβείην κράτισται. Certum vero ſimul eſt per multas hujusmodi operationes ægros ab orco quaſi in lucem revocari, quibus aliâs moriendum eſſet, quod quidem de Terebratione in vulneribus capitis, de Laringotomia in angina, de Paracenteſi in hydrope, de Κυστοτομία in calculo veſicali, de Extractione fœtus ex utero materno, quomodo fœtum mortuum eumque prægrandem ſe extraxiſſe refert *Coſmus Viaradel Galliarum Reginæ Chirurgus in ſuis de partu Obſerv. c.* 4. de membrorum amputatione in ſphacelo, & plurimis adhuc aliis exemplis probari poſſet. Præterea falſiſſimum eſt, illos ſteriles eſſe, Experientia namque longe aliter de iis teſtatur. Conſtat enim ſalaces nonnunquam virgines, aut viduas cum talibus coiviſſe ex hac opinione, illos tamen ſteriles eſſe, quarum deinceps vanam perſuaſionem fœcunda proles ſatis refellit: Inſuper nonne ideo *Divinus Opifex* binos efformavit teſticulos, ut in muneris quod obeunt neceſſitate alter in alterius languentis aut deficientis, ſuppetias veniret. Raro ſiquidem unus tantum reperitur, ut in *Sylla & Cotta*, teſte Ariano: rarius tres quemadmodum in *Agathocle Siciliæ* Tyranno: item *Franciſco Philelpho*, qui olim τριόρχης vocabatur. Vid. *Fuchs. Inſtit. Anat. l.* 4. *p.* 66. Et talis (inquit) *Petr. Laurenberg. Anat. p.* 276. *Patrum noſtrorum memoria Bergomi Italiæ oppido fuit illuſtris familia Coleorum commendata genitali hoc privilegio, quod exinde nemo prodierit maſculus niſi* τριόρχης. Diſtinguimus etiam inter *Caſtratos* quibus unus ſal-

ſem teſticulus exemptus eſt, & *inter Eunuchos ſive Spadones*, qui omnem coleatum ſuppellectilem perdidere, & lectulis in Gynæceo apponuntur, tanquam cuſtodes & miniſtri ad obſervandam fœminarum pudicitiam. Priores adhuc ſatis fœcundi ſunt: poſteriores vero contra; hinc etiam magna mutatio fit in temperamento, in corporis mole, in voce, in colore & ornatu; quamvis hodierni Turcæ ne his quidem fidant, proinde iis demerant una cum coleis integram haſtam. Poteſt aliquo modo illorum aſſertio vera eſſe, ſi loquantur de Caſtratis in ſenili ætate, quia alias ſunt frigidi & ſicci, ſeminisque paucitate & frigiditate laborantes. Curatio Ὀσχεοκήλης per medicamenta *Cauſtica* (per quæ Pyrotica quarti generis intelligunt, Cauteria nempe Potantialia, nam actuali cauterio non amplius utimur, quæ calore ſuo excedente cutim aperiunt, eamque in varios uſus altiſſime penetrant) hoc modo perficitur Cauterium potentiale paulò ſupra teſticuli regionem lateri rupti, vbi peritonæi proceſſus ſaccum ſubit, collocandum, ea quantitate, ut ſemi digiti longitudine & amplitudine cutem mortificando, eſcharam inurat, quâ mox diſciſsâ, aliud cauterium imponendum, donec cute integrè ablatâ pinguedo appareat, quæ forcipe diſcindenda eouſque, ut proceſſus vaſa ſeminaria deferens pateat. Quæ dum biduo peragantur, vaſa illa digitis à proceſſu artificiosè ſeparando, & acu curvata filum ſubducendum, proceſſusque leviter ſtringendus, quibus nullus planè dolor infertur. Filum poſtmodum ſucceſſu temporis cum ſponte elabatur, admotis unguentis ſarcoticis caro calli inſtar ſenſim illic producenda, quæ eo facilius huic proceſſui, cum tunica illa erythrois, rubra, carnoſa, muſculoſaque ſit, accreſcet, & ſic premendo ac opplendo locum deperditæ ſubſtantiæ, viam prolapſuris viſceribus occludet, ſicque cura integre & feliciter citra caſtrationem abſolvetur. Sed hac curandi methodo multi circulatores incautos evirant, dum vaſa ſeminalia ſimul cum productione pyrotico identidem repetito adurunt. Cavendum igitur ne partes vicinæ depaſcentur, muniendas eſſe *Emplaſtro* quopiam, e. g. *de ſperm. ran. aut de Cicuta &c.* Proſpiciendum

dum etiam arteriis, quæ illuc plurimæ coeunt, hiantque majoribus clauſulis, uti loquitur *Tagault. Chirurg. Inſtit. c. 6. de Mater. Chirurg.* quia hæmorrhagiæ inde ortæ non ita facile ſupprimuntur. Certe Caſtratio Pyrotico longe tutior inſtituitur à peritis Chirurgis: Pyrotico enim adhibito facile teſti ſupervenit inflammatio vel convulſio quæ ægrotum è medio tollunt, juxta *Hippocratem* noſtrum in *Prognoſt.* ὄρχιες καὶ αἰδοῖα ἀνεσπασμένα, θανατώδεα. Curatio affectus noſtri per *Aureum punctum* ita fit: Chirurgus facit inciſionem ſupra os pubis in quam ſpecillum ſive cannulam immittit, illudque ſub peritonæi proceſſu ſecundum ipſius longitudinem impellit, atque ſurrigendo à vicinis fibroſis & nervoſis corporibus quibus adhæreſcit divellit, mox & vaſa ſpermatica cum cremaſtere teſticuli muſculo abſtrahit, quibus perfectis ipſum proceſſum ſeorſim abducit, ejusque quantum laxius eſt, exiguis & laxis forcipibus, foraminibus in medio perviis comprehendit, atque acu quinque vel ſex fila ducente tranſadigit quam proxime vaſa ſpermatica & cremaſterem muſculum. Sed & iterum ducenda erit acus in ejus quod ex proceſſu reſtat medium, una comprehenſis vulneris labris; tum arcto nodo filum conſtringendum & ſectione tantum ejus relinquendum quantum ſatis ſit, ut extrorſum è vulnere pendeat. Id filum putredine ſenſim diſſolvetur ex ſe: nec vero ante abſtrahendum, quam natura in ligaturæ locum carnem regeneraverit & repoſuerit, aliàs fruſtra omnis conſumptus fuerit labor. Denique vulnus detergetur, carne imblebitur & cicatrice obducetur, cujus calloſa durities, delapſuro iterum inteſtino, vel omento obſtabit. Vocatur autem *Punctum aureum vel Punctura aurea*, quod fiat filo ex auro facto, ut quod flexile eſt, neque mordet & erodit partes adſtrictas, ſed conſtringit tantum uſquequo glutinetur; fitque ſic Curatio absque teſticuli amiſſione. Alios adhuc modos Puncti aurei deſcribunt. *Geiger. Thevenin. Operat. Chirurg. du Point doré.*

CAPUT IX.

De Fonte Pharmaceutico.

FOntem Chirurgicum excipit Pharmaceuticus, qui nobis evacuantia, emplaſtra, cataplaſmata tam emollientia quam adſtringentia; item fotus, linimenta, cerata, pulveres potiones & id genus alia, porrigit. Cum igitur Ὀσχεοκήλη in- ceſtina ſcyphalis induratis infarcta ſint, ut inpriſtinum locum reponi nequeant, Clyſteres potius quam catapotia ex phar macopolio petenda erunt, quia hæc ſtercora magis ex corpo ris regionibus proliciunt, iisque inteſtina adhuc magis ob ſtruunt & malum dupplicant. Conficiuntur Clyſmata ex *Ra dicibus alth. lil. alb. Herbis malv. violar. atripl. mercurial. parietar. bon henric. Floribus camomill. melilot. candel reg. ſeminibus. lin. fœnugr. hord delibrat. furfur. prun. dulc. in aq. commun. decoctu*, colaturæ additi *benedict. laxativ. caſſ. recens extract. pro clyſter. vel hier. picr. Galen Unguento clyſmat. mell. mercurial. Oleis camomill. lil. alb. lumbr. te reſtr. & ſale vulgari vel gemmæ.* Sed ſi nec hiſce adhibitis ſterco ra ſequantur Clyſteres acriores præſcribendi ſunt *ex decoc commun. pro Clyſter. additis Extract. colocynth. ſyrup. emetic. fell. tauri Ol. rutac. pulv. euphorb. Ol. petr.* admiſceri quoque poſſunt Ca minativa, quia omnes Hernioſi flatibus ſubinde vexantu *Externè* admovetur *Fotus* cum ſpongia ex *Decocto camomill. m lilot. ſeminibus fœnicul. fœnugr. lin. menth. cymin. anis. vel Oleo camome aneth. cymin. amygdal. d. lumbric. terreſtr. leucoj. lil. alb. terebinth.* v foveatur locus veſica bubula in qua emollientia prædicta c lidè adhuc incluſa continentur. Quandoque imponitur C *taplaſma* ex enumeratis emollientibus expreſſioni additis *F rina hord. fabar. lin. fœnugr. oleo roſac. lil. alb. axungia anat. vel g lin.* Laudantur & balnea ex emollientibus parata &c. No nunquam inteſtinorum facultatem expultricem ſtimulan gratia ad faciliorem fœcum emollitarum excluſionem inu gitur umbilicus *Oleo colocynthidos.* vel etiam imponitur *Empl ſtrum ex ſeminibus catapùt. colocynth. ſucco folior. catapùt. pulp. co cynth. tithymal. cucum. aſin. ſambuc. agreſt. radic. ebul. Radicibus & j piis ſenæ. helleb. nigr. aloe hepat. ſcammon. terebinth. mell. deſpum. q.*

ad Emplaſtri conſiſtentiam. Jam ſi hiſce medicamentis ſtercora emollita & excreta fuerint, inteſtina quam primum protrudenda ſunt ad natale ſolum, dein vero imperanda adſtringentia, agglutinantia & conſolidantia, tam externa quam interna. *Externa* applicantur ſub forma *Fotus ex Corticibus cappar. granator. Radicibus prun. Sylveſtr. biſtort. pentaphyll. tormentill. Floribus balauſt. roſar. rubr. Seminibus ſumach. plantag latifol. acetoſ. Fructibus cupreſſ. myrtill. cydon. uvis immatur. moris immatur. &c.* decoctis in aqua fabrorum, vino auſtero aut lixio cinerum quercus, quibus foveatur ſcrotum ter in die. Utiliter quoque admovetur *Fotus Fernelij Conſil.* 30. præſcriptus ex *piſidia, balaſiſtiis, alumine*. *Fotu* imponatur *Emplaſtrum de pelle arietina*, cui addatur *pulv. maſtich. ſang. dracon. radic. oſmund. regal. oliban. terebinth.* vel *Emplaſtrum* ſelectiſſimum *Felicis Plateri Tom. 3. de part. procid. p. 515.* deſcriptum aut loco hujus *Emplaſtr. ad Hern. Mynſicht. Emplaſtr. de Symphyt. Zvvelferi.* item *Emplaſtr. ejus ad Ruptur. Cerata* quæ imponuntur parantur ex *nuc. cupreſſ. gall. balauſt. hypociſt. maſtich. ſymphyt. pulvere perfoliat. herniar. bol. armen. ſang. dracon. pic. græc. reſin. pin. terebinth.* cum cera & oleo maſtich. *Nobile Ceratum* ad Hernias reperitur *Gabriel. Ferrar. Mediolanens. in ſylv. Chirurg. l. 2. p. 183. Ceratū de Tegula Aquapendentis.* Sunt qui magnetem his *Ceratis* admiſcent, & limaturam chalybis devorandam dant, ut ſic à magnete chalybs trahatur. Verum illa *Rondeletio* parum prodeſſe videntur, niſi quid juvent ſiccando ſi aſſumantur, vel premendo partem, ob pondus: ſic enim depreſſa inteſtinum deſcendens, nec in altum, nec foras prorumpere poteſt. *Ungenta* quæ illiniuntur paſſim occurrunt in practicorum ſcriptis: præcipue vero commendantur *Unguent. Comitiſſæ adſtringens.* item *Zvvelferi Pharmac. Reg. claſſ. 17. p. m. 751.* vel quod parari poteſt ex *Oleo maſtich. hyper. momord. ter. & Unguento Comitiſſ. vel Zvvelfer. &c.* etſi hoc modo rite omnia peracta ſint, geſtetur *Bracherium* tamdiu, quamdiu affectus conditio & neceſſitas poſtulabit. Interim ea quoque ore aſſumenda ſunt quæ peculiariter ab Autoribus celebrantur, qualia ſunt *Potiones vulnerariæ* ſi caſtratio inſtituta eſt, vel aliæ conſolidantes & adſtringentes ex *Sanic. nummular. alchymill. ophiogloſ. virg. aur. plantag. ſymph. floribus roſar. acaciar. balauſtior. cariophyllat. liquirit. cynoglos. Seminibus*

anis.

anis. myrth. nuc. moſch. &c. decoctæ in vino rubro ſtyptico vel aqua communi ad tertiæ partis conſumptionem, colatura clarificetur edulcoreturque ſaccharo, de qua quotidie mane ℥ij. iij. uſque ad v. vj. hauriantur pro ratione ætatis. Puerulis caſtratis, qui ut plurimum aquoſis & pituitoſis humoribus ſcatent, præſcribuntur. *Species* pro potu ordinario ex *ſarſaparill. Lign. lentis cin. viſc. quern. terr. ſigill. raſur. C. C. Sem. coriandr. anis. ppt. &c.* Sumuntur etiam *Pulveres* ſcopo inſervientes ex *Herniar. piloſell. pimpinell. conſol. maj. cum ſaccharo roſato tabulat.* in vino rubro. Similiter conficiuntur *Electuaria*, *Condita*, *Electuaria*, *Tragemata* & adhuc plura alia Magiſtralia ſummopere ab Autoribus laudata, quæ ſtudioſe collegit *Venerabilis ſenex noſter piæ memoriæ Dn. D. Melchior Sebizius, Lycæi noſtri Profeſſor, quondam Primarius νῦν ἐν ἁγίοις, ſpeculo Medicinali. Tom. 1. part. 4. ſect. 2. ad quem B. L.* hac vice remittimus. Videri etiam poteſt *Daniel Senn. l. 3. prax. part. 2. ſect. 1. cap. 6.* Quæ hactenus de Ὀσχεοκήλῃ ex inteſtini decubitu dicta ſunt, applicari quoq; poſſunt Ὀσχεοκήλῃ & omenti prolapſu ortæ: iidem enim in ejus curatione ſunt ſcopi. Primo videlicet reducendum eſt omentum, quod manuum fit opera: deinde prohibendus prolapſus, quod fit faſcia ſeu *Perizomate* & medicamentis adſtringentibus, quæ modo enumerata ſunt. Quod ſi his non curetur, etiam per Sectionem curari poterit: quandoque enim Omentum naturalem longitudinem & pondus excedit, ut per ſe & ſua natura ſponte extenuetur ad fundum usque imi ventris, imo etiam nonnunquam ita præter naturam in teſtis tunica augetur, ut quatuor vel quinque librarum pondus pendeat. Tota enim pars omenti alioquin inteſtinis incumbens in mediocriter pingui homine vix libræ aut ſemilibræ pondus excedit, hinc Hernia Omentalis curari nequit, niſi bona pars ipſius omenti reſecetur, pondere enim ſuo ſemper ad ſcrotum recurrit & de novo Ὀσχεοκήλην producit. In propoſitis huc uſque remediorum generibus, multi non acquieſcunt, ſed ut præ reliquis ſibi famam, æſtimationem & divitias concilient, *Diaboli* auxilium implorant eumque ab Orco ſuo revocant, & per Characteriſmos, & remediis, occulta proprietate per ſympathiam & antipathiam agentibus, Hernias curare volunt; item per amuleta

leta & ſancta verba; denique per Tranſplantationem, quemadmodum Vetula illa apud *Thom. Bartolin. Act.* II. 164. quæ per Tiliam fiſſam Ὀχεοκήλην in puero quodam curavit, ſimul obmurmuratis quibusdam verbis. Verum Curationes hujuscemodi cum frivolæ ſint, nulloque naturalis veritatis fulcimento aut ſtabilitate nitantur, à peritioribus & ſaniorem doctrinam ſectantibus viris, vanitatem, impietatemque hanc oppido notantibus, merito vel deridentur vel negliguntur, & à legitima medicationum ſtructura penitus excluduntur.

Caput X.

De Fonte Diætetico.

DEevolvimur nunc ad Fontem Diæteticum. *Diætæ* nomine intelligimus cum *Hippocrate* omnes res non naturales, quarum numero ſex ſunt, Aërem, Cibum, Potum, Somnum & Vigilias, Motum & Quietem, Excreta & Retenta, atque animi παθήματα, quarum quidem aliquæ ſi non rectè adminiſtrentur, magis nocent aliis, omnes tamen in affectu noſtro conſiderationem merentur. I. Quoad *Aërem*, tum eligendus erit Ὀχεοκήλῃ laborantibus moderate calidus, & vitandus frigidus, maxime circa partes affectas & pedes, quanquam etiam totius corporis reſpectus eſt habendus. Fugiant ergo nives & pluvias tempeſtuoſas, imbres & quasvis tempeſtates, ac ventos enormiter ſpirantes, & quæcunque vel caput, vel alias corporis partes humectare & refrigerare poſſunt. II. *In Cibo* obſervent ejus quantitatem, qualitatem, & ordinem. Sit ipſis Cibus moderatus, ſimplex, unius generis, minimè flatuoſus, boni ſucci, concoctu facilis & tenuium partium. Hinc effugiant tanquam peſtem compotationes & commeſſationes. Cibaria peſſima ſunt lacticinia, piſces, legumina, & olerum uſus frequens, allia, cæpæ, rapæ, paſtinacæ, & quævis in ſartagine frixæ, quia humorem craſſum gignunt, item caro porcina, bubula, caſtaneæ. Similiter abſtineant à fructibus horariis, præcipue autem uvis & pomis cujuscunque genere crudis. Coctis quidem vel aſſatis licebit uti, ſi venter non reſpondeat,

adjecto fœniculi ſemine. Abſtineant etiam relaxati ab omni
bus cibis emollientibus. Præmittant alimenta εὐπεπτα δυσπέπ
τοις. III. *Potus* ægrotantium debet eſſe moderatus, exſiccan
& adſtringens, vel auſterus, vel ſaltem medii ſaporis, ind
damnantur vina dulcia, craſſa, nova, è contra vero laudan
tur, quæ contrarias qualitates obtinent: vel bibant cerevi
ſiam bene defœcatam, in qua decocta eſt radix *conſolidæ major*
exiguo adjecto ſacchario ad ſaporem: hauriant & aquam ferra
tam, minime vero puram. IV. *In Somno & Vigiliis* conſiderent *aph.*
ſect.2. Hipp. ὕπνος, ἀγρυπνίη ἀμφότερα τοῦ μετρίου μᾶλλον γενόμενα κακό
V. Caveant ſibi à quovis valido *Motu* & ab exercitiis validio
ribus, maxime repleto corpore, à vectatione equorum dur
ter gradienitum & ab ephippio anguſtiore, à ſtapedis longiu
productis. Quin omnibus modis non equitent, niſi neceſſ
tate coacti; idque non niſi equo paulatim prodiente & moll
ter incedente, nec hoc poſt cibum aut potum; præſertim a
fluentius ſumpta. Abſtineant à coitu vehementiore aut in
tenſo, neque ullo modo fiat poſt crapulam, ſatietatem, au
repletionem ventre pleno & diſtento: non retineant anhel
tum, non aſcendant ſubito vel deſcendant montes arenoſo
nolint etiam venationi eſſe intenti. Si quando tuſſiendu
erit, item quotieſcunque alvus egerenda, maxime ſi ea du
rior fuerit, inguen oblæſum ipſis retinendum erit, atqu
utraque aut ſaltem altera manu adducendum, comprimen
dumque; ſique quotidie beneficium alvi non habeant, ſup
pleant id clyſtere, *Pillulis aloeticis Francofurtens.* aut de *terebinth*
na, aut ♀ *reis Quercetani*, una hora ante cœnam aſſumptis. A
ſumant quoque *tamarindos*, *aniſum laxativ. Auguſt. paſſulas laxat*
vas, *mannam*, *caſſiam* vel *aliquod Catholicon*. Contra *Quies* ipſis ſ
maxime commendata, effectus enim illius ſatis conſtat exem
plo ſexagenarii illius *Bernenſis* apud *Hildanum. cent. 5. obs. 5*
VI. Sibi bene proſpiciant, ne alvi conſtipatione corripiantu
ne nimis petulanter ſemen profundant, quippe mirum in mo
dum corporis vires diſſolvunt. VII. *De Animi pathematibus* no
tent, quod cum in optime ſanis graviſſima nocumenta infe
re valeant, ea ſibi maxime nociva fore, dum ſanguinem no
uno modo commoveant, reliquasque corporis partes concu

tian-

tiant: imprimis autem ab *Ira* ſibi caveant Caſtrati, ut & mulieres lactantes inciſos puerulos, item à *Conſternatione*; Experientia enim docuit, caſtratos ira concitatos, ſtatim in febrem vulnerariam, & ſpaſmos convulſivos lethales incidiſſe, quemadmodum & infantulos lac ſugentes poſt matrum contentiones aut conſternationes.

CAPUT ULTIMUM.
DE
Ὀσχεοκήλης Curatione Magnetica.

DIsquiſitioni noſtri affectus Colophonem jam imponere poſſemus, niſi animus eſſet adhuc quædam paſſim apud Autores de *Curatione Magnetica* obvia conſiderare. Scribit autem de hac Curatione *Paræus de tumor. contr. nat. l. 7. c. 15. Chirurgus quidam fide dignus narravit mihi, multos à ſe hac arte curatos pueros. Magnetem in tenuiſſimum pollinem redigebat, & in pollenta exhibebat. Inde vero inguen qua præcipitabatur inteſtinum, melle inungebat & ſubtili ferri limatura aſpergebat, id genus remedii per decem, aut duodecim dies adminiſtrabat, parte de cætero faſciâ & ſubligaculo, ut decet conſtrictâ. Remedii illius efficacia ex eo pendere videtur, quod magnes inſita à natura ferri, quod inguini aſperſum eſt, attrahendi cupiditate, impetu quodam violento carnoſas & adipoſas particulas interjectas ſibi adjungit, quæ peritonæi laxitatem undique comprimentes & conſtringentes, imo ex ſucceſſu temporis hæſu tenaci ipſi ſe adjungentes, viam lapſuro inteſtino vel omento intercipiunt. &c.* Alii ramenta ferri tenuiſſimum in pollinem redacta haurire imperant, forinſecus autem ad partem affectam Emplaſtrum ex magnete contuſo, ac è conſolidæ radicibus confectum applicant, atque hac medicina, ſpatio (ſi credere fas eſt) octidui patientem, toto tempore reſupinum ſe curare poſſe jactitant. Verum Curatio hæc Magnetica, quia incerta, foro Medico videtur indigna. In omnibus etenim productionibus naturalibus agens cum patiente ſui requirit conjunctionem, vel immediatam, (quæ contactu fit immediato) vel mediatam, quæ atomis mediantibus. Si mediatam velint Curationis Magneticæ Patroni, (immedia-

tam enim non poſſunt in hoc negotio) per atomos eandem fieri attractionem, non poſſunt non admittere. Motus autem atomorum utique arguit inter agens & patiens certam diſtantiam & convenientem ſitum. Magnes enim non ſecus ac aliæ ſubſtantiæ finitæ, non infinitam ferrum attrahendi potentiam obtinet, ſed pro ratione magnitudinis & bonitatis ſuæ à natura ſibi conceſſæ, ſcilicet quantum illa permittit, ſolummodo attrahit, & ſi ultra modum vel ordinarium pondus ipſi quid adjicitur de ferro, nihil amplius quicquam trahit, imo etiam inſuper debilitatur. Etſi enim omnes humani corporis partes permeabiles & conſpirabiles ſint juxta *Hippocratem* noſtrum, vix tamen veriſimile eſt atomos, quæ indeſinenter è magnete effluunt, à ventriculo, vel inteſtinis, ad ſuperficiem usque corporis exteriorem, in qua particulæ ferri latitant, deferri poſſe, inde ad interiora pelliciendas, corpori demum, à quo abſceſſerunt, partes conjungendas. Magnes quippe eo modo cum pollenta interius aſſumptus, tunc temporis œſophagi lateribus adhæret, viſcidæ pituitæ, muco ventriculi naturali, recrementis. p. n. ut & alimentis, aliisve rebus, particulas illius intricantibus, commiſcetur, quibus omnem quaſi tractivæ virtutis efficaciam ob partium ſeſe diſponentium confuſionem perdit, nullamque amplius directionem habet. Diximus autem pulverem magneticum nullam *quaſi attractionem* habere, vel *quaſi tractivæ virtutis* efficaciam perdere, ne attractionem omnimode negaremus. Sunt enim in tanta confuſarum partium multitudine plurimæ partes quæ polos ſuos recte polis Magnetis conformatos habent, & hæ particulæ ex ſe & ſua natura vere & actualiter trahunt, ſed ob ſummam cum debilitatem, tum aliarum partium inconvenientem diſpoſitionem nullum attractionis effectum poſt ſe relinquunt: traherent autem particulæ, ſi convenientem ſitum haberent: nam corporis partium numerus, quas ea propter trajicere neceſſe habet, ſitusque irregularis pororum illarum non concedunt corpuſculis illis mobilitate præditis efformationem ſuorum radiorum. Præterea morbi curatio non ſolum in omenti aut inteſtini reductione conſiſtit, verum etiam in peritonæi disrupti reunitione, relaxati vero con-

ſtriction[e]

ſtrictione, quæ mel inguini cum limatura ferri inunctum minime præſtat. Nemo igitur Magnetici pulveris ope interius aſſumpti, reductionem partium dislocatarum aut earundem conſtrictionem, aut glutinationem ſperet, præprimis ſi ſit Procidentia magna ſive ſit ex relaxatione, ſive ex disruptione. Quod ſi itaq; pueri curati ſint à Chirurgo illo, cujus mentionem fecit Paræus, minime adſcribendum eſt pulveri Magnetis aſſumpto; ſed ligaturæ, qua tunc utebatur, quæ ſola ut plurimum in juvenculis, affectum tollit. Confer. ea quæ ſupra c. 8. prolata ſunt. Similiter errant & illi qui extrinſecè *Emplaſtrum ex Magnete contuſo cum mucilagine ſymphyti* imponunt, intrinſece vero *ſcobem ferri haurire præcipiunt.* Nam Magnes tenuiſſimum in alcohol redactus, mucilaginoſis, reſinoſis, pinguibus aliisque rebus ſucculentis permixtus, ceu ex quibus Emplaſtrum conficitur, invalidus & fere nulla ferrum alliciendi vi præditus eſt, minime itaque corporis integumenta, ut & corporis illius tubulati varie circum voluti, juxta *Joan. van Horn. Microcoſm. p.* 24. quod cum ventriculo eandem ſubſtantiam, eandem temperiem, & calorem, habet, penetrare & ad ferri limaturam ventriculo incluſo pervenire poteſt, ibidem excitandas ferri latentes particulas. Denique cum *Ratio & Experientia*, duo Medicinæ fulcra, hactenus Curationem hanc non confirmarunt, merito illam vanam cenſemus. Inde rectiſſime Magneti pulveriſati aut mixto Emplaſtris omnem vim attrahendi ferrum derogat *Vopiſc. Fortunat. Plemp. l. 2. ſchol. ad magnet. in Abuali Ibin. Tſina. pag.* 195. Multi quidem varia exempla allegant, quibus probare conantur vim tractivam pulveris Magnetici, imprimis autem *Thom. Campanell. l. 6. Medic. c.* 20. qui dicto loco affirmat, Enterocelen ſe, adſumpta *ferri limatura, atque impoſito Emplaſtro Magnetico* in ſe ipſo curaſſe: facit hoc & *Helmont. de Magnet. vulner. curat. p.* 597. item *Dan. Becker. quæſt. 7. libri de Ruſtico quodam Pruſſiaco, cultrivoro*, in quo plus æquo anxius & ſollicitus de vi pulveris Magnetici tractiva diſcurrit dicti libelli Autor. Certe tot verbis opus non erat, cum ſola Experientia totius rei difficultatem tollere potuerit, hinc concludimus cum *Clariſſ. Jacob. Pancrat. Brunon. in Dogmat. Med. General. part. 2. c. 6.* quando

 ita

ita ſcribit: *Neque nos movent quædam obſervationes quæ in contrarium adduci poſſunt. Sufficit pro nobis adduxiſſe è tripode dictum Coi ſenis illud. ſect. 1.* ἡ πεῖρα σφαλερή. *Experientia periculoſa. Interdum quis credit, ſe unam eandemque rem ſæpius expertum cum tamen non ſit expertus. Quid? quod* τὸ ἔαρ οὔτε μία χελιδὼν ποιεῖ, οὔτε μία ἡμέρα *ut habet proverbium apud Ariſtot. 1. Eth. 7. Experientia, quæ criterium debet eſſe actionum Medici, debet eſſe certa ratione firmata, ſæpius obſervata, teſte Valeriola. Minime ergo nobis vitio vertendum, ſi obſervationes admirandæ & rariores, præſertim in Curationibus, nobis quodammodo ſunt ſuſpectæ, cum etiam bonus quandoque dormitat Homerus.* Atque hæc pro ingenii tenuitate de Affectu noſtro propoſuiſſe ſufficiant. Quod ſi ex aſſe non ſit in omnibus à me ſatisfactum, veniam à B. L. facilem ſpero. Tibi vero O TER SANCTE DEUS pro ineffabili TUA CLEMENTIA & immenſa BENIGNITATE, qua ſtudiis meis hactenus ex alto benedixiſti, SIT LAUS, HONOR & GLORIA, in ſempiterna ſeculorum ſecula.

HErnia, ſi quicquam, corrupti corporis audit
  Monſtrum, vel certè dedecus atque dolor;
Corporis integri quondam, pulchrèque creati,
  Ut ſolet omne ſuum rite creare Deus;
Donec in hunc mundum peccatum venit, Adamo
  Præceptum Domini transgrediente ſui;
Et cum peccato quidquid ſuo nomine mortis
  Cenſetur, ſceleris debita pœna ſui.
Tunc quoque pœnarum ſpecies non ultima venit,
  Hernia, vindictam ſic repetente Deo.
Nam qua parte patens tumet hernia ſæpe patrantur
  Crimina, ſupplicio crimina digna ſuo.
Sic tamen eſt clemens DEUS, ut medeatur, & ægros
  Curet chirurgi, qua valet arte, manu.

Ho

Hos inter numerat tua Diſſertatio, FRATER,
Te quoque, quod laudo, gratulor, atque precor!

Eximio Dn. Candidato, Fratri ſuo uterino honoris & amoris ergo accinuit

Baltaſar Bebelius. S. Theol. D. & P. P.

Ad Dn. Candidatum, Fratrem Germanum, de HERNIA, *pro honoribus Doctoralibus conſequendis, Diſputantem.*

ABdita Naturæ luſtraſſe, omnesque receſſus
Scrutatum Studio, ſollicitaque fide;
Et Temet dulces tractaſſe Machaonis artes,
Doctorum Cathedra publica teſtis erit.
Nunc iterum monſtras quid in hac profeceris arte,
Conſcriptas quando Tute tuere Theſes.
Applaudo merito: ſuccedant ſingula votis
Proſperiora Tuis, uberiora meis.

M. Johannes Stieglerus,
Eccleſiæ Patriæ ad D. Nicolai
Paſtor, & Cononicus Thom.

Præcellenti Dn. STIEGLERO, Medicinæ Candidato Digniſſimo, Amico ſuo à Condiſcipulatu perdilecto.

Q*UÆ ſit durities; & quis miſer* HERNIA SCROTI,
Morbus; quave ſit hæc arte medenda; doces.

Durum

Durum eſt, quod ſuperas hic, ingeniumque probatum
Das, ſcopulos thematis quo ſuperare licet.
Hoc ſolidum ingenium cum ſit tibi dura { *terendi;* / *ferendi;* }
Spes eſt, felici vincere dura modo;
Si qua dura tibi vel pars adverſa reponit,
Italiæ vel iter, quod tibi reſtat, habet.
Scilicet ut nobis EX DURIS GLORIA *ſurgat,*
Firmior hæc aliâ te comitetur, age!

Ita Gratul.

Joh. Mart. d' Autel.

All' honore del Dottiſsimo Signore *SAMUELE STIEGLERO.*

I.

SE miro il genio tuo Dotto Signore,
Dico, che ſimil non hai da Battro à Tile,
S' ammiro il ſcritto tuo tanto ſottile,
Dico, che ſei digno d' ogni altro honore.

II.

E mentre che canto quì con dubbie note,
Vedo ch' ogn' un cede, ogni un preuale,
L' uno al minor, l' altro al maggior è uguale,
Mi ſon uoſtre virtù paleſi, e ignote.

C. Z.

F I N I S.